

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP.

AZ EGYHÁZ ÉS ISKOLA KÖRÉBŐL.

SZERKESZTŐSÉG,

hova a lap szellemi részét illető minden küldemény intézendő: Fűvészkert-utca 1079.

Megjelen hetenként egyszer, szombaton, egy íven.
Előfizetési ár egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. Hirdetések díja: 100 szóig 1 frt; 200 szóig 2 frt; a másodszori hirdetésnél 100 szóig 80 kr; harmadiknál 70 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél külön 30 kr.

KIADÓ HIVATAL,

hova a lap anyagi dolgaira vonatkozó minden küldemény intézendő: Főiskola, háznagyi hivatal.

Tartalom. Pünköst napján. Bodnár János. — Tárca. Az alkohol hatása az emberi testszervezetre. Révész Mihály. — Közügyeink. Püspök-avatás s egyházkerületi közgyűlés Debreczenben. — Gymnasiumi vallástani kézikönyveink. — Irodalom. — Különfélék. — Hirdetések.

Pünköst napján.

Az erkölcsi romlottság, a különféle bűn, babona, bálványimádás és tudatlanság sötét éjjelében bolyongva, az emberiség a végromlás, a megsemmisülés örvényének szélére jutott. Istennek kelle e földön megjeleni, az Igében alakot ölteni, megtestesülni, hogy a bűnökben elmerült emberiséget megmentse, lételét biztosítsa.

A megváltott emberiségnek azonban értelemre és akaratra volt szüksége, hogy az ő saját javára történeteket fölismerje és elfogadjon: az első pünköst ünnepén, nagy esodás jelenetek közben az áldott Szentlélek Ur Isten ereje által isteni ihlet szállta meg tehát az apostolokat, kik a népet oktattva, az igazság fölismerésére, Isten imáadására vezérelték.

A mint az ihletett apostolok a Szentlélek amaz ajánlókát, tanításait folytán közölték az emberiséggel, földeült lassan-lassan az értelem világa, a szabadakarat nyilvánulása, és a derülő világosság elől a bálványok, erkölcsi akadályok mindinkább eltűntek, összeroskadtak önsúlyok alatt. Hit, remény, szeretet foglalta el a tért az emberek keblében, s e három nagy szellemi hatalom közreműködésével meghódítá Jézus vallása a birodalmat, melyet a sötétség rémei megszállva tartottak.

Azonban folyt az idő végetlen folyama, s a letűnt évszázadok évezredeké halmozódtak, és íme a zsarnokság hatalmasai mindinkább veszíték hatalmukat.

A Szentlélek-adta ész, e fensőbb értelem hálátlanul fellázadt az adományozó ellen, megtagadja azt és igyekszik a bálványoktól elfoglalt tért magának szerezni meg,

hogy a hit romjain felépíthesse a hitetlenség újabb bálványait: az önzést, a viszályt, hogy megfoszsa az emberiséget a biztató reménytől és kétségbeesésének dobja marta-lékául; hogy eloltsa a szeretet tüzét és annak hamvai alatt lévő parázsában éleszsze a gyűlöletet, az egyenetlenséget.

Óh vajha ismételve megszállaná a Szentlélek az emberiséget és felgyujtaná értelmének szövetségét, hogy annak világánál az illetők belátnák, miszerint hit, remény, szeretet képezheti egyedül amaz erős kapcsot, mely a népeket egymáshoz fűzve, a békés haladás, szorgalmas munkálkodás útjára terelné, hogy midőn az elemi csapások hosszú sora úgyis eléggé sujtja a föld szegény lakóit, ne igyekeznek a pártszellem, a viszály, egyenetlenség, gyűlölet furiái által vezéreltetve, az emberi sorsot, anyagi állapotot megnehezíteni és a végromlás felé vezető utat előkészíteni! Vajha a keresztyén szeretet melegétől felhevülve, a békés egyetértés, igazság lelkétől vezéreltetve, együtt működve, egyenlő akarattal, önfeláldozással biztosítani törekednék mindenki a jelent és jövőt, a haza jólétét, az egyház virágzását, a család és társadalom boldogságát!

Igen, mert „a betű öl, a lélek elevenít”. „A hol az Urnak lelke van, ott van az igazság”, ott van a szabadság, a testvériség és az egyenlőség!

Óh népek sorsát intéző Isten! Küldd el Szentlelkedet a népek fölé, — mint hajdan az apostolokra elküldéd, — és szállasd meg őket Szentlelked által lelki erővel, hogy áthassa őket az igazság, a szeretet tüze, a békesség angyala, hogy a hideg, a könyörületet nem ismerő számító ész hallgasson a remes érzéssel bíró szív sugallatára, tanácsára, mely megtanítsa őket kegyelmesebbnek, engedékenyebbnek lenni, mely iszonyodik az ártatlanul kiontott vér látásától, a gyilkosságtól!

Küldd el, minden népek és nemzetek Istene, Szentlelkedet, hogy gyujtsa föl a tudatlanok és hitetlenek agyá-

ban az ercsem szövétnekét, melynek világánál beláthassák emberi jogukat és eltalálják a helyes ösvényt, melyen a népek, mint általad testvérek, egymáshoz közeledhessenek és békejobbot nyujtva egymásnak, létesítsék „az örök békét“, melyet a Jézus Krisztus, a világ Megváltója hirdett, melynek áldásos hatása alatt eljuthassanak a tökély és jólét legmagasabb fokáig!

Vegyünk a pünkösti alkalommal mindnyájan Szentlelket, mely megtanítson minden szépre, jóra, nemesre, vezéreljen erényes, dicső tettekre: hon-, vallás-, Isten- és emberszeretetre!

Bodnár János.

Tárcza.

Az alkohol hatása az emberi testszervezetre.

(Részlet Chiniquy Károly amerikai pap „Ötven év a római katolikus egyházban“ cz. művéből. Angolból fordította Révész Mihály. Ára 1 frt. Karczag. Szódi S. kiadó tulajdona).*

E világon úgy a legkisebb, mint a legnagyobb eseményeket Isten igazgatja. Nekünk pedig földi vándorlásunk rövid pályáján az a feladatunk, hogy felismerjük az ő akaratát és cselekedjünk azt. Ki merem mondani, hogy hosszú és eseménydús életemnek nincs egyetlen ténye sem, mely azt ne bizonyítaná, hogy életünk folyását különleges isteni gondviselés igazgatja. Különösen nyilvánult ez velem szemben akkor, midőn sorshúzás szerint a tengerész-kórház káplánja lettem. 1834 november elején egy kis gyöngékedés által néhány napra szobámhoz levén kötve, a kórház igazgatója Glackmayer úr meglátogatott és elmondta, hogy sok hajótörést szenvedett nehéz beteg vár nehezen éjjel és nappal. Azt is megjegyezte, hogy többeken rosszindulatú himlő is jelentkezik és hogy kolerában is többen haltak meg, a mely betegség most is dühög a tengerészek közt.

Ez a sok szomorú ujság mint mennyei parancs hangzott előttem, hogy elhagyva szobámat, siessék betegeimhez. Az első ember, kivel a kórházban Glackmayer szobájában találkoztam, dr. Douglas volt.

Dr. Douglas, a ki ezen kórháznak egyik alapítója és igazgatója volt: Quebecben a legjobb sebész hírében állott. Bár születésénél és hitvallásánál fogva merev protestáns volt, de azért engem találkozásunk első napjától kezdve bizalmával és barátságával tisztelt meg. Mondhatom, hogy nála nemesebb szívű és emberszeretőbb egyént nem ismertem.

Miután megköszöntem neki, hogy a betegekre vonatkozólag felvilágosításokat adott: Glackmayer úrtól kértem egy pohár pálinkát, melyet tüstént fel is hajtottam.

„Mit csinál ön?“ — kérde dr. Douglas.

„A mint látja, — felelém, — egy pohár kitünő pálinkát ittam meg“.

„Legyen olyan jó, mondja meg, miért itta ön azon pálinkát?“

* Lapunk 21-ik számában ismertettük e művet s megígértük, hogy valamely részletét egész terjedelmében közölni fogjuk. Imé, beváltjuk tett ígérteinket. Szerk.

„Mivel az jó ellenszer ezen ragályok légkörében — felelém. Nekem himlősök és kolerások gyónását kell hallgatnom s ágyaik körül terjengő rothadt levegőt kell beszívnom. Nem a józan ész int e a ragály elleni óvintőzkedésekre?“

„Lehetséges e, — mondá, — hogy azon ember, kit én oly őszintén becsülök, ennyire nem ismeri az alkoholnak az emberi testszervezetre gyakorolt káros hatását? A mit ön most ivott, az nem egyéb, mint mérég; és a helyett, hogy a pálinkaivás által védve volna a veszély ellen, még inkább ki van annak téve“.

Mire tréfásan így feleltem: „Önök protestánsok nem egyebek, mint rajongók, tulságba vitt mértéktelenségi tanaikkal; e tekintetben engem sohasem fog megnyerni nézeteinek. Hát a kutyák számára teremtette volna Isten a bort és pálinkát? Oh nem, hanem azon emberek számára, kik azzal mértéktelenül élnek“.

„Kedves Chiniquy úr, ön tréfál, én pedig komolyan mondom, hogy ön az előbb mérget ivott. Hanem holnap itt egy hirtelen meghalt tengerésztől fogunk felvenni látteleket; ha nincs ellenvetése, jöjjön el, győződjék meg saját szemével, hogy az ön pohár pálinkája mit mível az ön testében“.

„Minthogy különben is rég óhajtottam már a boncztant némileg tanulmányozni, tehát itt fogok lenni“, — felelém.

Ezzel kezdet fogva a doktorral, betegeimhez mentem s azokkal töltöttem el az egész napot, sőt az éjnek jó részét. Tizenötön egész életök összes bűneit óhajtották meggyónni (egyetemes gyónás); huszonötnek pedig az utolsó szentséget kellett kiszolgáltatnom, kik vagy himlőben, vagy kolerában haldoklottak. Másnap reggel a kitűzött órában megjelentem a bonczolásnál. Dr. Douglas egy hatalmas görcsövet (nagyító) adott, hogy annak segítségével annál jobban megfigyelhessem az alkoholnak az emberi testben véghezvitt rombolását.

„Kétségtelen, — mondá az orvos, — hogy ezen embert közvetlenül az a rum ölte meg, melyet egy órával halála előtt ivott. Az a rum repesztette meg az aortát“ (azon vastag eret, mely a vért a szívbe viszi).

Fordította

Révész Mihály.

(Folyt. köv.)

Közügyeink.

Püspök-avatás s egyházkerületi közgyűlés Debreczenben.

(Vége.)

A debreczeni főiskola akadémiájának reformjával összeköttetésben igen fontos mozzanatul kell azt is föltüntetnünk, hogy theologiai akadémiánkon a neveléstan tanítása, az eddigi rendszer helyett, mely több tekintetben igen czélszerűtlennek bizonyult, hogy t. i. a neveléstan tanára mellett a módszertanokat még négy külön tanítóképezdei tanár tanította: egy tanár kezébe tétetett le. Nevezetesen Osterlamm Ernő, mint mult számunkban is jeleztük, tanári állomásáról lemondása elfogadtatván, tanszéke a gymnasiumnak adatott át; neveléstani tantárgyát pedig a theol. akadémián, hozzávéve ehhez az összes módszertani tantárgyakat is, Joó István tanítóképezdei igazgatóra bízta az egyházkerületi közgyűlés. Nekünk, kik a hittanhallgatók tanítóképesítési vizsgára kötelez-

tetése ügyének komoly meggyőződésünk szerint őszinte barátaik voltunk, nagy okunk van e reformhoz, e derék újításhoz a legmelegebb szívvel gratulálni.

Említettük mult számunkban, hogy a tanárválasztó küldöttség megalakulása alkalmával gróf Degenfeld József kifogást tett az ellen, hogy a debreczeni tanárválasztók nem presbyterialis jegyzőkönyv alapján, de önként jelentkeznek a választási actusra. Kötelességünk fölemlíteni, hogy e tekintetben a debreczeni egyháztanácsot, illetőleg annak egyik közegét, a főjegyzőt semmi mulasztás nem terheli, a mennyiben postakönyvével kimutatta, hogy az illető jegyzőkönyvet elküldötte Majtíra az egyházkerületi főgondnok úrhoz, de a ki már huzamosb idő óta benn levén Debreczenben, ott nem kaphatta azt meg s onnan nem küldték még azt utána. Másnap reggel az ügy teljes megalégedésre intéztetett el a főgondnok úr azon kijelentése által, hogy a presb. gyűlés illető jegyzőkönyvi kivonata Majtírról beküldetett utána, a mint azt a közgyűlésen föl is mutatta.

A közgyűlés harmadik napjának délelőttjén igen hosszú vita folyt az egyházkerületi középiskolai felügyelő tanács elnökének azon indítványa alapján, hogy egyházkerületi középiskolai felügyelői hivatal állíttassék, melynek szakértő viselője hivatásszerűen ügyelne fel az egyházkerület középiskoláira. Elvileg senkisé ellenezte a javaslatot; csupán a körül forgott hosszú vitaközös: most mindjárt elfogadtassék-e e hivatal felállítására vonatkozó javaslat, s az anyagi részek tisztázása végett adassék ki egy bizottságnak, vagy pedig bevérsék, mimódon határoz e kérdésben a zsinat, s előzőleg a gazdasági oldala is tisztába hozassék. — Az első módosítást gróf Degenfeld József terjesztette elő; míg az utóbbi kérdésre nézve Balogh Ferencz és Horthy István adtak be indítványt. A többség az utóbb említettek indítványát fogadta el, melyszerint a javaslat visszaútasíttatik a felügyelő tanácshoz, azzal a meghagyással, hogy az e tárgyban hozandó zsinati törvény figyelembe vételével és a pénzügyi kérdésekre nézve a zsinatot követő első kerületi közgyűlésre elvi és anyagi szempontból kimerítő javaslatot adjon. Gyűlés végén Szeremley Sámuel, a középiskolai felügyelő tanács elnöke újból beadta már ezelőtt két évvel történt lemondását, és kérte a közgyűlést, hogy őt valahára mentse fel ezen reá nézve terhes tisztégtől és másal helyettesítse.

A gyűlés 4 ik napján, május 20-án, az előző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után mindenekelőtt az előző nap utolsó tárgyával, vagyis az egyházker. középiskolai felügyelő tanács elnöki tiszttségének betöltésével foglalkozott a közgyűlés. Horthy István indítványára fölkérték Szeremley Sámuelet, hogy ideiglenesen, a jövő évi tavaszi közgyűlésig, vállalja el a felügyelő tanácsi elnökséget.

Szeremley Sámuel nagyon megtisztelőnek tartja a megbízatást, de sem ereje, sem ideje azt betölteni. Azt ugyan belátja, hogy az iskolai év vége felé nem lehet ott hagyni ezt a helyet, és azért be fogja azt tölteni a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésig.

Ezután döntöttek a középiskolai vallástani kézikönyvek pályázata ügyében, melynek eredményéről már referáltunk, s most is egy külön cikkben foglalkozunk e tárggyal.

A gyűlés legérdekesebb tárgya a bárándi lelkészválasztás volt. Bárádon lelkészszé választották Szabó József, ottani volt káplánt, azonban Dávidházy János esperes nem akarta megerősíteni, sőt előzőleg Szabó József kijelöltetése ellen is

tiltakozott, mert elődjének és volt főnökének Széll Györgynek Bárádon „nyugalmát megháborította“, s ez által zsinati törvénykönyvünk 194. §-a értelmében odaváló kijelöltetetését magára nézve lehetlenné tette. A debreczeni egyházmegye a választást ennek daczára megerősítette, mert Szabó József Széll György bizonyítványával igazolta, hogy főnöke nyugalmát nem zavarta meg. Az egyházmegye határozatát Dávidházy János és társai az egyházkerületi közgyűléshez megfellebbezték.

Az ügyet a gyűlésen Tóth Sámuel főjegyző referálta, s azon indítványt terjesztette a kerület elé, hogy az ügy terjesztessék egyházmegyei bíróság elé, mivel ez tisztán bírósági és nem közigazgatási ügy. Erre nézve praecedenseket is hozott fel.

Balogh Ferencz nem fogadhatja el ezt a javaslatot. Hivatkozott a kerületi bíróságnak egy előző napi határozatára, a mely egy gyülekezetenk javát tartotta szem előtt. A bárándi lelkészválasztást is az egyházmegye a gyülekezet nyugalma érdekében erősítette meg, s a kerületnek is ezt a köznyugalmat kell figyelembe vennie. Aztán meg az egyik fél, a nyugalomban állítólag megzavart lelkész már a föld alatt nyugszik, tehát ki nem hallgatható. A hant reá borult, a nyugalom helyreállt, s az egyházmegye tapintatosan cselekedett, midőn fátyolt kívánt borítani ez ügyre. Felolvassa Széll György sajátkezü bizonyítványát, melyben Szabó Józsefet dicséri. Kéri az ügyet úgy intézni el, hogy a választás már most jóváhagyatassék.

Gróf Degenfeld József azt adja elő, hogy itt nincs arról szó, hogy a bárándi lelkészválasztás megerősíttessék-e vagy nem, mert itt csak a jelölés ellen tétetett kifogás, és a döntvény értelmében, melyet a konvent hozott, az ilyen ügyek az egyházmegyei bíróság elé tartoznak. Ő nem kívánja tehát azt tárgyalni: az a fiatal ember érdemes-e a kérdéses állásra, megháborította-e főnöke nyugalmát, hanem arra az álláspontra helyezkedik, hogy az ilyen ügyek az egyházi bíróság elé tartoznak. Valószínű az, hogy a bíróság megerősíti a választást, de eléje kell vinni. Az egyházmegye jóváhagyása nem vehető figyelembe, mert az ügyben csakis bíróság dönthet. Kéri Tóth Sámuel javaslatának elfogadását. Lengyel Imre szintén a javaslat elfogadása mellett szólott.

Peterdy Károly legidősebb esperes túlszigorúnak nevezi Dávidházy eljárását, a mely szembe állott az egyházmegye nagy többségével. Ő Balogh Ferencz indítványát fogadja el. Illyés Bálint szintén a Balogh álláspontját fogadja el és ajánlja annak elfogadását. Felolvassa bold. Révész Bálintnak Szabó Józsefhez intézett levelét, melyben bárándi lelkészszé választása esetén atyai áldását ígéri. Szabó Károly esperes szerint a kerületi közgyűlésnek kell döntenie e kérdésben. Elfogadja a Balogh F. indítványát.

Soltész László és Győry Lajos Tóth S. indítványa mellett érvelnek. Dr. Kovács Sándor az egyházkerületi végzésekre, paragrafusokra hivatkozva kimutatja, hogy teljesen jogosított e kérdésben az egyházkerület most döntenie és nem szükség bíróság elé vinni az ügyet. Ármós Bálint a Tóth Sámuel javaslatára mellett tartott hosszabb beszédet, Sütő Kálmán pedig ellene.

Elnök végre névszerinti szavazást rendelt el, és a közgyűlés 19 szóval 18 ellen, tehát egy szótöbbséggel Tóth Sámuel indítványát elfogadta; e szerint a bárándi lelkészválasztás egyház. bírósághoz útasíttatott. Ezen ügy ily módon való eldöntése után oly ideges hangulat vett erőt a közgyűlés tag-

jain, hogy a gyűlést nem lehetett folytatni. Elnök csak annyit tudathatott, hogy a bárándi egyház küldöttei a közgyűlés határozata ellen felebbeznek a konventhez.

E nap délutánján, úgy szintén a május 21-én, ötödik nap tartott ülésen kisebb fontosságú ügyeket tárgyalt az egyházkerületi közgyűlés. Kevesen is voltak már jelen, többnyire a közgyűlésnek Debreczenben lakó tagjai és néhány esperes, a kik a kistanácerembe vonulva gyűléseztek. — A tárgysorozatból az előző napok üléseiről elmaradt ügyeket vették legelőször is tanácskozás alá. A főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyve alapján napirendre kerültek a kollégium némely, túlnyomólag anyagi természetű ügyei. Nevezetesen bejelentettek a közelebbi telt alapítványok, adományozások. A Soltra alapítvány (20,000 frt), a Sági-Böszörményi alapítvány (25,000 frt) és a Tóth Miklós alapítvány ügye (10,000 frt) rendezve van. A Móriéz Pál-féle bajomi birtok árverése még eddig nem történt meg. A főisk. gazdasági tanácsnak azonban aggodalmi vannak az iránt, hogy ez a birtok, melynek árverésére és megvételére felhatalmazást kapott, jövedelmezően gyümölcsözteszethetné a beléje fektetett tőkét. A közgyűlés mindazonáltal újból felhatalmazta a gazdasági tanácsot, hogy vagy ezt, vagy más birtokot, mely biztos és kielégítő jövedelmet ígér, a kollégium részére megvásárolhasson. — Majd a felebbezett ügyek és díjlevelek intéztettek el. Gyűlés végén, már 11 óra előtt, az elnökség megköszönte a tagok kitartó munkásságát, míg a közgyűlés köszönetét az elnökség tapintatos eljárásáért Szabó János esperes lendületes szép beszédben tolmácsolta.

Gymnasiumi vallástani kézikönyveink.

Tiszántúli egyházker. középiskolai felügyelő tanácsunk f. évi május 18-án, Szeremley Sámuel elnöklete alatt s Farkas Antal, Tüdös János és Bodolay László tanácsstagok jelenlétében tartott ülésén tárgyalás alá vette a gymn. vallástani kézikönyvekre egyházkerületünk megbízásából hirdett pályázat eredményét s a pályaművek méltatására fölkért bírálók véleményét egész terjedelmében felolvastván, elnök előadja, hogy ő a bírálóknak a művekre vonatkozó szakértői ítéletében s a művekre tett tárgyilagos megjegyzéseiben teljesen megnyugszik ugyan, azonban a művek elfogadása és jutalmazása tekintetében az azokra alapított következtetésekkel egyet nem érthet.

A keresztyén Erkölestan című könyvnél ugyanis a bíráló maga elismeri, hogy nálunk az ethikai terminologia még bizonytalan, ingatag, s a ki keresztyén ethikai compendiumot akar írni, az még meglehetősen töretlen ösvényen halad; másfelől nyilván vagy, hogy a feltüntetett fogatkozások némely része, melyeket olyanoknak utólagosan felügyelő tanácsunk is elismer, onnét ered, hogy a tárgy lényegét kiegészítő tételek némelyike a munkának hivatalosan megállapított s a pályázati hirdetményben közzétett tervezetében világosan nem említették meg. E körülmények a mű hiányait jórészen kimentik, s óva intenek attól, hogy a beérkezett munka irányában igen magas igényeket tápláljunk. Minthogy pedig a szerzőnek tankönyv-írói képességét maga a bíráló is elismeri, s ugyanaz abbeli reményének ad kifejezést, hogy ő egy újabb pályázásnál a bírálói megjegyzéseket követve, sikerrel léphet sorompóba, s minthogy e pályamű különben is versenytárs nélkül egyedül áll: annakokáért a felügyelő tanács elnöke oly

nézetben van, hogy mellőzve az újabb pályázati hirdetést, a mű jutalomra érdemesíttessék oly feltétel alatt, hogy szerzője a bíráló által kijelölt hibákat igazítsa ki s általában művét a tett észrevételek szerint javítsa ki.

A ker. Egyháztörténelemnél a „Historia est“ című művet szintén nem véli elvetendőnek. E munka ellen ugyanis az az egyetlen észrevétele van a bírálók többségének, hogy közte és a Gergely-féle népisk. egyháztörténelem között feltűnő hasonlatosság van: de maga, a bírálóra fölkért előadó úr előtte személyesen kijelenté, hogy egyébként a művet a pályázati föltételeknek megfelelőnek tekinti, s olyannak, mely a pályázati tervezethez alkalmazkodik s helyét betölti. Minthogy ezen kívül magok az el nem fogadás mellett nyilatkozott bírálók is elismerik a munka világos egyszerű nyelvezetét, arányos besztását, s azt, hogy a tett észrevételek nyomán átalakítható: ez okból, nézete szerint, e műre a bírálók kisebbségének, mely az elfogadás mellett van, ítélete alkalmazandó az esetben, hogyha a szerző idegen író művéből plagiumot nem követett el, mert az egy írónak sem róható fel vétkül, hogy saját, habár nyomtatásban megjelent művéből, másik azonos tárgyú munkájába több-kevesebb részletet habár szószerint is átvesz. E munkára nézve tehát indítványozza, hogy ez utóbbi esetben annak a jutalom ítéltesse oda, oly föltétel mellett, hogy szerzője művét a bírálók által tett megjegyzések értelmében alakítsa át, illetve javítsa ki.

Az esetben, ha ez indítvány pártolásra talál, a jelíges levél felbontatlanul hagyatnék, hanem a szerző hírlap útján felkéretnék, hogy a mennyiben a plagium tekintetében kifogás alá nem eshetik, az elnökségnél jelentkezzék, mely esetben a jelíges levélke felbontására felhatalmaztatnék s a munkát igazítás végett átadná.

E munkának a „Soli Deo“ jelíges pályamű felett előnyt kell adnunk, mert amaz a pályázatban közzétett munka tervezetét egészen megközelíti, míg ez utóbbi mű, bár önálló becsesel bír, de a bírálók szerint az V. oszt. tanulók fejlettségénél és szükségénél jóval magasabb színvonalon áll: „gymn. tankönyvnek egyáltalában nem használható“, s a névtelen szerző kíséző levelében megjelölt §§-oknak egyszerű kihagyásával sem válnék azzá.

Egyszersmind tudatja az elnök, hogy az erkölestani és egyháztörténeti művek elfogadására tett ezen véleményét a helyben lakó bírálókkal a gyűlés folyama alatt előszóval közölvén, ők ahhoz a felhozott indoknál fogva maguk is hozzájárultak. Önként értetik, hogy az ekként kijavított művek még egyszer revideáltatnának, mire dr. Erdős hittanár urat véli fölkérendőnek.

E jelentés szerint a Zsid. 11, 1 jelíges mű szerzőjének a pályadíj oda ítéltetik oly föltétel mellett, hogy a szerző a bírálóban megjelölt módosításokat munkáján mielőbb tegye meg.

Ekkor a jelíges levél felbontatván, abból szerzőképen Kovács Lajos s mint revideáló Gergely Károly neve tűnt elő.

A tanácselnöknek az erkölestani és egyháztörténeti kézikönyvekre vonatkozó külön indítványai elfogadtatnak a felhozott indoknál fogva, azért is, mert ez esetben remélhető, hogy kerületünk a kívánt alkalmas kézikönyveket rövid időn bírni fogja, míg más eljárás mellett kevesebb reményt táplál.

Ehhez képest a Jak. 2. jelíges erkölestani munka levélkéje fölnyittatván, abból mint szerző Kovács Lajos s mint revideáló Gergely Károly neve tűnt ki.

A többi el nem fogadott művek jelíges levélkéi felbon-

tatlanul elégettettek s a művek szerzőiknek köszönetnyilvánítás mellett visszaadni rendeltettek.

A „Historia est“ jelíges pályaműre s általában az elfogadott munkák kijavítására vonatkozó elnöki javaslatok szintén elfogadtattak, s egyszersmind fölkéretik a főt. egyházkerületi közgyűlés a pályadíjak kiútványozására, s arra, hogy a bírálók tiszteletdíját most és a későbbi esetekben a népiskolai kézikönyveknél fennálló eljárás szerint megállapítani méltóztassék; ezen és a még hátralevő többi kézikönyveket illető minden egyéb intézkedések megtétele a főt. egyházkerület ide vonatkozó határozata értelmében az elnök feladata lévén.

Irodalom.

Gyakorlati bibliamagyarázatok. Szerkeszti Garzó Gyula. XII. évf. Január-február és márczius-áprilisi füzetek. Teljes és méltán kiérdemelt elismerésünket fejezzük ki Garzó Gyula barátunk iránt, ki fáradhatatlan buzgalmával és meleg egyházszeretetével, nehéz anyagi körülmények, tömördek hátrálék mellett is fentartja gyakorlati bibliamagyarázati szakfolyóiratát, mely minden újabb füzetével egy-egy új tár-náját tárja föl a biblia végtelenül gazdag kincses bányájának. A most előtünk levő 2 füzet elsejében maga a szerző magyarázza Aggéus prófétát, még pedig oly alakban és módon, a minőt ezen szakfolyóiratunkban eddig még nem láttunk, nev. a magyarázatot rövid felvilágosító mondatokban, vagy gyakran csak egy-egy szóban a szöveg szavai közé szúrja, s ezen munka végeztével adja az alkalmazást. Rendkívül alkalmas mód ez arra, hogy a lelkész, ki e füzeteket használja, saját munkálkodásra, meditációra is ösztönöztessék. Ugyanezen füzetben Könyves Tóth Kálmán közöl 7 szemelvényt az Apeseli. könyvből. E két szerző neve tökéletes biztosíték e füzet jóságára nézve. A márcz.-ápr. füzetben Barla Szabó Károly alsó-segesdi ev. ref. lelkész folytatja 10 magyarázatban Márk evangéliomának magyarázatát. Könnyű tollal írt, jó magyarázatok ezek is. — Melegen ajánljuk e vállalatot lelkésztársaink figyelmébe. Szégyen volna egyházunkra, ha Garzó ezen veteményes kertje a szárazság miatt elpusztulna, mielőtt minden virág kiontja abban illatárja gazdagságát, — kép nélkül szólva, míg minden bibliai könyv magyarázatát nem közli e vállalat.

Az álló-írás. Irták és szerkesztették: Böngérfi János és Kárpáti Béla. Dr. Fodor József előszavával és Dr. Schubert Pál „Az írás és a szem“ cz. tanulmányával. A szöveg közé nyomott számos ábrával, kézírásokkal, betűmintákkal és fénynyomatú képekkel. Melléklet: régi írásemlékek. Bp. 1892. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadása. Ára 1 frt 50 kr. Kötve 1 frt 80 kr. Nagy nyolezadrét. Ez a czíme annak a munkának, melyet már hónapok óta várva-vártak a magyar tanügyi körök. A szerzők t. i. igen ügyesen föl tudták kelteni széles körökben az érdeklődést az írás kérdése iránt, a melylyel különben mostanság az egész művelt világ foglalkozik. Munkájukat Rózsavölgyi Gyula, fővárosi tanácsnoknak ajánlották. Dr. Fodor J. meglehangú előszót írt hozzá. Ausztria,

Németország, sőt Anglia neves férfaival levelezésbe bocsátkoztak s fölhívásokat küldöttek szét az országban az iskolák igazgatóihoz és tanerőihez, hogy mindenünnen összeböngésszessék az adatokat munkájuk részére. Áldozatkész kiadót találtak, a ki a magyar irodalomban valóban szokatlan fényvel állította ki ezt a művet. Szerzőktől nem lehet megtagadni a hangyaszorgalmat, a fáradhatatlan kutatást és nemes igyekezetet: s így nem lehet csoda, hogy derekas munkát végeztek. A 14 nyomtatott ívnél terjedelmesebb munka 21 fejezetből áll. Ezek címei a következők: 1. Az írás történetének vázlata. 2. Az írás, mint az iskola tantárgya. 3. A gerincz-elgömbülésekről. 4. A szembajokról. 5. Az egyenes testtartásról. 6. A dülőírás bírálata. 7. A Berlin-Rembold-féle emlékirat. 8. A Berlin-Rembold-féle emlékirat bírálata. 9. Az álló-írás előnyei. 10. Ellenvélemények. 11. Külföldi orvosok nyilatkozatai. (Dr. Schubert Pál, Dr. Ellinger Lipót, Dr. Toldt Károly, Dr. Reuss A., Dr. Lorenz A. és Dr. Cohn Armin érdekes szakvéleményei). 12. Hazai orvosok nyilatkozatai. (Dr. Hainiss Géza és Dr. Csapodi István véleménye. Hát nálunk nem foglalkozik több orvos az iskolai egészségügygel?). 13. Az álló-írás a gyakorlatban. (E fejezetben a szerzők számos szakférfiúnak tapasztalati megfigyeléseit közlik és hozzák a miniszternek az álló-írás tárgyában a főváros tanácsához intézett rendeletét, valamint az álló-írás tanításához kiadott útását. Ez utóbbit figyelemre méltó bírálati észrevételekkel kísérik). 14. Az álló-írás kellékei. 15. Az álló-írás-tanítás általános szabályai. 16. Az író-eszközökről. 17. Gyakorlati eljárás az álló-írás tanításának a kezdetén. 18. A gót és a latin betűk harca. 19. Kézírások álló-írással. (Érdekes Fáy I. Béla az „Egyetértés“ belső dolgozótársának a kézírása). 20. Betűminták az álló-íráshoz. 21. A tanulók testtartása írásközben. (Szerzők lefényképezték az álló- és dülő-írást író gyermekeket. Ezek a fényképek nagyon tanulságosak). A munkát névjegyzék, tárgymutató és irodalom egészítik ki. Látható ebből, hogy alapos, komoly tudományos munkával van dolgunk egyfelől, de másfelől a szerzők oly világosan, magyaros stylusban írnak ezen száraznak tetsző dolgokról, hogy a nem szakértő is élvezettel olvashatja ezt a munkát, melyről az előző előkelő írója: Fodor J. dr., egyetemi tanár is így nyilatkozik: „Munkájuk nem csupán ajánló és védőírat az álló-írás mellett, hanem az írás hygiénéjének, történetének, paedagógiájának összehasonlító monografiája, melyet minden művelt olvasó élvezettel s okulással tanulmányozhat. Kívánom, hogy ez érdekes munka sok olvasót találjon stb.“ Mi is kívánjuk, mivel valóban itt az ideje, hogy gyermekeink és az ifjúság testi nevelése és egészségügye érdekében valahára eselekedjünk is.

A koronázás jubileumi ünnepélyére nagyban készül a főváros. Előreláthatólag tömördek vidéki rándul fel ez alkalomra Budapestre, s valóban nem ajánlhatunk ezen alkalomra jobb útmutatót az utazónak, mint a Hornyánszky kiadásában most megjelent valóban igen díszes munkát, melynek címe: Budapesti Útmutató. E díszesen bekötött könyvben (128 lap) a mai Budapest van leírva és 124 szebbnél szebb képben bemutatva. Örök emlék lesz ez mindenkinek, ki az ünnepélyen részt vett. A díszmunka ára kötve csak egy forint, és kapható úgy a kiadóhivatalnál Budapesten, valamint minden könyvkereskedésben a vidéken.

Különfélék.

Dicsőségesen uralkodó koronás királyunk, I. Ferencz József Ő császári és apostoli királyi Felsége f. hó 8-án tölti be áldásos uralkodásának 25-ik évét. E napon ünnepet fog ülni hazánk, nemzetünk, hogy a legalkotmányosabb uralkodó magyar trónra léptének nagy jubileumát méltólag megünnepelhesse. Az általános öröm e napján debreczeni főiskolánk is ünnepelni fog. F. hó 8-án ugyanis d. e. 10 órakor hálaadó ünnepély fog tartani a főiskolai imateremben, melyen Csiky Lajos főiskolai lelkész mond hálaadó imádságot, utána pedig Géresi Kálmán intéz, főként az ifjúsághoz, a lezajlott 25 év nagy politikai fontosságát méltató beszédet. Az ünnepélyt éneklés fogja megnyitni és bezárni. Délben a főiskolai tápintézet tagjai bort is kapnak ebédjükhöz, délutánra pedig a főiskolai tanárkar a tanuló ifjúság s a városi művelt közönség részére a nagyerdőn juniálist rendez, melyen az ifjúság újra megvendégettetik. E juniális költségeire Debreczen város tanácsa, — mely irodalmi czélokra szolgáló 20,000 forintos alapítványával is megünnepeli azon nagy napot, — 250 frtot szavazott meg. — Majd visszatérünk még jövő számunkban e nagy nap fontosságának kimutatására. A mi gyöngye szavunk nem hathat föl földi királyunk trónjának magaslatához, de meghallja fohászunkat a királyok Királya: Isten óvja, Isten védje, Isten áldja apostoli királyunkat, I. Ferencz József Ő Felségét!

A végzett hittanhallgatók figyelmébe. Azokkal a végzett hittanhallgatókkal, a kik első lelkész-képességi vizsgálatra 1892. szeptember havában jelentkeznek, tudatni kívánom, hogy az ószövetségi írásmagyarozatból vizsgálati anyagul Jób könyvének az 1890—91. isk. évben fejtegetett (I—XI. fejezet), vagy Ézsaiás profécziájának az 1891—92. isk. évben elemzett szakaszait (6—12., 40., 41., 42., 49—54. fejezetek, összesen 16 fejezet) tetszés szerint választhatják. Kelt Debreczenben, 1892. májushó 28. napján. Kiss Áron, püspök.

Ev. ref. egyházunk egyetemes konventje. (Vége). Magyarországi ev. ref. egyházunk ezen főhatóságának mult májushavi 23. és 24. napjain tartott üléséről, ez ülések főbb tárgyairól már mult heti számunkban referáltunk. Most lentebb közöljük a tiszántúli egyházaknak és lelkészeknek adott közalapi segélyezések mennyiségét, itt pedig följegyezzük, hogy a május 25-én tartott utolsó napi érdemleges ülésen a közjogi bizottság jelentést tett egy törvényellenes esketésről és reversális vételéről. Az eset a következő: A tiszáninneri egyházkerülethez tartozó tornai egyházmegyébe kebelezett beretkei lelkész az egyházmegyei közgyűlésen jelentést tett arról, hogy a hárskúti róm. kath. plébános egy dernői lakos ref. vallású nőt a törvényszabta kihirdetés nélkül megeskettetett, s tőle a szüle-

tendő gyermek vallására nézve reversálist vett. E jelentésre a tornai egyházmegye közgyűlése útasította az ügyészt a törvényes lépések megtételére, s egyúttal az ügyről jelentést tett az egyházkerület közgyűlésének. Az egyházkerület közgyűlése az ügyet azzal a határozattal terjeszti föl az egyetemes konventhez, hogy hasonló visszaélések meggátlása végett az országos törvényhozás intézkedéseit igyekezék kieszközölni. A konvent ez ügyben akként határozott, hogy mivel a tornai egyházmegye a törvényes lépéseket a saját hatáskörében már megtette, a további lépések megtételének szükségét nem látja. Az erdélyi kepeválsági alapok és a 315 frtnál kevesebb egyházi jövedelmet hozó tőkék tőkekamat jövedelem alá vetése ügyében a konvent, az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsának kérését a magáévá teszi és föliratot intéz a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy az 1879. évi aug. hó 6-ról kelt kedvező rendeletének, a melylyel a pénzügyi közegek ellentétes álláspontot foglaltak el, megfelelő úton érvényt szerezzen, továbbá, hogy az 1875. t. cz. ama rendelkezését, a mely a 315 frtot túl nem haladó kamat- vagy életjáradék adótól való mentességet mondja ki, — a mennyiben az illető fél összes jövedelme, adósságainak levonása nélkül, a mondott összegnél nem több, — az egyházakra nézve is terjeszse ki. A kaposvári ref. hívek az iránt emeltek panaszt, hogy a r. kath. plébános javára őket is párbér fizetésére szorították. A konvent, minthogy az ügy a fölterjesztés idején még függőben volt s mert a fölterjesztésből nem vehető ki, hogy Kaposvár, mint politikai község, vagy pedig annak egyes tagjai vannak-e valálkülönbség nélkül a párbér-fizetésre kötelezve, — egyelőre az ügy érdemére tartozó lépéseket tenni nem hajlandó. Ezután az iskolaügyi bizottság tett jelentést, s ajánlotta, hogy a nagyenyedi Bethlen főiskolának a régebben megígért 30,000, és újabban kért 10,000 frt államsegély kiutalványoztassék. Hasonlóan ajánlotta a bizottság, hogy a székelyudvarhelyi főgymnasiumnak évi kétezer forint segély adassék. A konvent az iskolaügyi bizottság jelentését jóváhagyólag tudomásul vette. Végül a töké-segélyezésre és a missió-ügyekre kiküldött bizottságok tettek jelentést, melyből kitűnik, hogy missió-czélokra 22,330 forintot osztottak ki. — Megválasztották a közalapi végrehajtó bizottságot, melynek elnöke Beöthy Zsigmond, alelnöke Szász Károly, előadója pedig Kenessey Béla lett. Ezzel a konvent, kimondván, hogy másnap áldozó-esőtörök levén, jegyzőkönyvét csak 27-én fogja hitelesíteni, tárgyalásait bevégezte, s az egyházi elnök imádságával és az elnökök éltetésével feloszlott.

Bárándi ügy. Az egyházker. közgyűlésről való referándánkban elmondtuk a bárándi ügy közgyűlési tárgyalásának lefolyását. Ez ügy némely körökben sokkal nagyobb port vert föl, mintsem azt távolról is gondolni lehetne. — Egyik helyi lap, a „Debreczen“, valóságos lázító hangon ír ezen ügyről s Dávidházy János esperes urat a lehető legvehemens hangon támadván meg, esperesi állásáról lemondásra, tehát tökéletes meghátrálásra akarja kényszeríteni. — Nekünk is van némi szavunk ez ügyhöz. Először is kijelentjük, hogy lehet nagytt. Dávidházy János esperes úr eljárása túlszigorú, rá lehet talán ez ügyben is olvasni, hogy ő a törvénynek nagyon is a betűjét nézi, de hogy eljárása a szigorúan objectív igazság szempontjából kifogástalan, azt mindenki, ki az ilyen dolgokat hideg m. gfontoló észszel tudja átgondolni, kénytelen lesz velünk együtt beismerni. Jó lélekkel mondhatjuk, hogy mi nekünk egyénileg semminemű kifogásunk nincs Szabó József

megválasztott bárándi lelkész úr ellen, s főként a gyülekezet nyugalma érdekében őszintén óhajtjuk is, hogy az egyházmegyei bíróság erősítse őt meg állásában. De annak a gyülekezetnek megzavart nyugalma nem lett volna szabad a „Debreczen“ szerkesztőjének lázító cikkekkel s olyan tanácsokkal, hogy ha igazságot nem nyernek, térjenek át az unitárius hitre, még jobban megzavarni. De meg egy világi lap szerkesztője akar egy egyházi főtisztviselőt bántó támadásaival állásától való megváltásra kényszeríteni!! *Risum teneatis...*! Hiszen tudja mindenki, hogy a „Debreczen“ szerkesztője nagy fölindultságának oly politikai természetű oka van, melyet, ha szükséges, egész őszintén megmondunk, de a melyre egyelőre csak czelezni akartunk. Különbén a bárándiak mult hó 30-án nagy deputatióval tisztelegtek főt. Kiss Áron püspök úrnál, s kérték, hogy addig is, míg a bárándi lelkészválasztás megerősítettnek, megválasztott lelkészek, Szabó József tétessék oda helyettes lelkészül, mert az egyház nyugalma és békéje csak így tér vissza. Főtiszteletű püspök úr atyai szép beszédével egészen megnyugtatta a háborgó kedélyű bárándiakat, elmondván, hogy ha hatalmában állana, ő a bárándi lelkészválasztást azonnal megerősítené, továbbá reményét fejezvé ki, hogy az egyházmegyei bíróság is teljesíteni fogja óhajtásukat. — Javasolta azután nekik, hogy hazafelé menet keressék föl Kabán Dávidházy esperes urat, hogy hívja ő össze mielőbb az egyházmegyei bíróságot. És a bárándiak meg is fogadták főtiszt. püspök úr atyai jó tanácsát, fölkeresték a nagytiszt. esperes urat, ki készséggel kijelentette előttük, hogy mihelyt a már folyamatban levő canonica visitatiót bevégezi, azonnal össze fogja hívni az egyházmegyei bíróságot. Ez a tényállás; a többi bántó, még mindig lázító beszéd a „Debreczen“ részéről csak olaj a tűzre, csak útegyengetés... ha úgy tetszik, az unitarismus felé.

Domesztikai segélyezések. Egyszersmindenkori segélyt nyertek a tiszántúli egyházkerületben: I. Egyházak: Erdőd 100 frt, Méhtelek 50, Rozsály 50, Bánfalva 50, B.-Sámson 50, Földeák 50, Füzes 50, Ref.-Kovácsháza 50, Nagy-Szredistye 50, Resicza-Bánya 80, Szkulya 50, Bereg-Som 80, Csonkapapi 80, Harangláb 100, Macsola 80, Makkos Jánosi 80, Márok-Papi 50, Zápszony 50, Csatár 100, M.-Telegd 50, N.-Szántó 100, Alsó-Ábrány 100, Poklos-Telek 100, Rákóczi 80, T.-Nagyrev 50, T.-Ugh 50, Bere 70, Dengeleg 50, K.-R.-Szt.-Miklós 30, Parasznya 100, Szaniszló 50, Dabolcz 50, Fancsika 50, Nevetlenfalu 70, Tisza-Keresztúr 50, Budai-Ábrány 100, Hajdú-Dorog 50, Mártonfalva 50, Berencs 100, Beszterecz 100, Gyulaháza 100, Karász 100, Kis-Varsány 50, Lövvő 100, Nyiregyháza 100, Örmező-Ladány 70, Ramocsaháza 50, Csermő 80, Ménes-Györök 100, Pankota 50, Sz.-Leányfalva 50, Szintye 50, Angyalos 30, Cs.-Ujfalu 50, Géberjén 30, Gyügye 50, Pennyige 150, Pusztá-Daróez 50, Sima 50, Sonkád 50, Szamos-Becs 50, Zsarolyán 50, Vámos-Oroszi 50 frt. Összesen 4210 frt. II. Lelkészek: Balajti Károly szamoskóródi 50 frt, Barkász Albert méhteleki 60, Barkász Bálint józsefházai 30, Bodor Pál tisztabereki 30, id. Kürthy Károly garbolci 40, Pásztor István m.-ligeti 40, Somogyi Lajos b.-sámsoni 40, Veress István füzesi levita 30, Batta Ferdinánd n.-bégányi 40, Bereczki János hetei 50, Dajka Ignác haranglábi 30, Darcsi Miklós borzsovai 30, Deli Tamás tivadari 50, Görömbey Pál halábori 40, Jászter József m.-jánosi 30, Kiss Péter kigyósi 30, Koncz Imre dédai 50, Kölcsey Zsigmond csetfalvi 60, Miklós József gecei 40, Nemes Ferencz buesui 30, Péter Sándor

zápszonyi 60, Peterdy Pál surányi 30, Szikszay Kálmán ref.-ujfalui 30, Tariska Lajos balazséri 40, Vajas Sándor rákosi 30, Bokros Benedek k.-k.-száldobágyi 50, Falusi Károly m.-telegdi 50, Józsa Gábor pósalaki 40, Nánási Imre mezőteleki 50, Vári János körös-n.-révi 30, Domby László sárándi 50, Csuka Ferencz apátkeresztúri 70, Egressy Imre kólyi 30, Fazekas Mihály g.-petrii 50, Kalas István ér-tarcsai 30, K. Szabó József alsó-ábrányi 50, Lénárt Péter új-létai 50, Molnár Mihály f.-ábrányi 50, Sipos János tótii 30, Szatmáry János mónus-petrii 40, Kalmár Ferencz k.-szt.-miklósi 30, Kéri Pál paposi 60, Kiss Lajos kaplonyi 40, Lányi Kálmán hodászi 30, Tukaes Albert domahidai 40, Túróczy Gyula parasznyi 40, Baksay Áron n.-tarcsai 40, Deák Mihály tiszta-keresztúri 40, Sárkány Lajos f.-ardói 40, Szabó József péterfalvi 60, Fodor Benjámin h.-dorogi 30, Barcsa Endre ajaki 50, Fekesházi Gyula n.-varsányi 50, Görömbey István es.-kenézi 40, Nagy Lajos encsenesi 50, Nagymáté Ferencz k.-varsányi 30, Nemes István petneházi 50, Nemes Menyhért székelyi 30, Pásztor István k.-semlyéni 40, Szentpéteri István b.-aranyosi 30, Szita József papii 30, Csépké Péter ricsei 50, Domján Pál szamosbecsi 30, Jakab Antal penyigei 70, Móríc Károly gyügyei 50, Nagy Bernáth cz.-dányádi 40, Nyiri Gyula rápolti 50, Ozsváth Pál zsarolyáni 50, Pásztor Lajos angyalosi 50, Szőke József mándi 30 frt. Összesen 2930 frt.

A „Gresham“, e hatalmas életbiztosító társaság mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: CSIKY LAJOS.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A debreczeni ev. ref. főgymnasiumban egy tanszékre pályázat nyittatik.

A megválasztandó tanárnak latin, német és esetleg magyar irodalmi tanári képesítését kell igazolnia. Iskolai szervezetünk 103. §-a értelmében a tanár 20 heti óránál többre nem kötelezhető.

Csak ev. ref. vallású pályázók kérvényei fogadhatnak el.

Tanári fizetés: évi díj 1150 frt, lakbér 300 frt és 19 köbméter tűzifa beszállítva.

A megválasztott tanár a tanári nyug- és gyámin-tézeti jogos és kötelezett tagja leend.

Hivatalát az 1892-93. tanév kezdetével foglalja el, székfoglaló beszéd megtartásával.

Pályázók kellőleg felszerelt kérvényöket f. évi jun. 28-ig a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöki hivatalához adják vagy küldjék be.

Debreczen, 1892. junius 2.

Kiss Áron,
püspök.

Pályázat.

A debreczeni ev. ref. tanítóképezdében egy tanszékre pályázat nyittatik. A megválasztandó tanár tantárgyai: rajzolás mind a 4 osztályban, írás tanítása a 3 első osztályban; mértan a II—IV. osztályokban; gyorsírás tanítása heti 2 órán az egész főiskolában. A megválasztandó tanár, ha szükségeltetik, heti 24 órán köteles tanítani.

A képesítésre nézve az országos középiskolai törvény 29. §-a szabályozó.

A megválasztott tanár, ha a gyorsírás tanításához a képesítéssel még jelenleg nem bírna, tartozik azt egy év alatt megszerezni.

Csak ev. ref. vallású pályázók kérvényei fogadhatnak el.

Tanári fizetés 1000 frt évi díj, 200 frt lakbér.

A megválasztott tanár a tanári nyug- és gyámintézetnek jogos és köteles tagja leend.

Hivatalát az 1892—93. isk. tanév kezdetén foglalja el. — Pályázók kellőleg felszerelt kérvényeket folyó évi július 15-ig a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöki hivatalához adják vagy küldjék be.

Debreczen, 1892. június 2.

Kiss Áron,
püspök.

Pályázat

a tiszántúli ev. ref. egyházkerület n.-szalontai egyházmegyéjében levő sonkolyosi egyház lelkészi állomására.

Javadalma, — mely 158 frt készpénzből, terményből, 3 hold (1600 □ öles) szántóföldből, szolgálmányból és stolaréból kerül be, — egyházmegyei értékelés szerint 414 frt, — és így ezen állomás negyedik osztályú.

Megválasztandó lelkész állomását f. évi augusztus 1-én foglalja el s lép hivatali esedékes fizetésének — az őszi és tavaszi termés kivételével — élvezetébe, s lesz egyszersmind az e. megyei lelkészi gyámintézetnek kötelezett tagja, tartozván az 1893-ik év folyamán a lelkészi gyámintézet pénztárába 191 frtot kegyeleti átalányul fizetni.

A kellően felszerelt pályázati kérvények f. évi július 1-ső napjáig a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye esperesi hivatalához N.-Szalontára küldendők.

Debreczen, 1892. június 1.

Kiss Áron,
püspök.

Pályázat helyettes tanári állomásra.

A hód-mező-vásárhelyi ev. ref. főgymnasiumban latin nyelvi és történelmi szakra egy helyettes tanári állásra pályázat hirdettetik. Fizetése 800 frt évnegyedes részletekben előre kiszolgáltatva. — Tanítja az 1892—93 ik tanévben az I. és II. osztályban a latin nyelvet, a IV. és V. osztályban a történelmet, ez idő szerint hetenkint 20 órán. A pályázat egyelőre egy évre hirdettetik, de az állomás esetleg továbbra is kiterjeszhető, sőt később a rendes tanári fizetés mellett (1000 frt fizetés, 200 frt lakbér s 40 frt ötödéves pótlék) véglegesíthető is. Pályázhatnak ev. ref. vallású okleveles tanárok, vagy végzett tanárjelöltek. A pályázók kérvényüket, életkorukat, végzett tanulmányaikat, egészségi állapotukat és hadi kötelezettségeket igazoló okmányaikat az alólírt elnökséghez a f. évi június 20-áig bezárólag nyujtsák be. 2—2

Hód-Mező-Vásárhelyen, 1892. május 23.

Az ev. ref. egyháztanács elnöksége.

„THE GRESHAM“

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók:
Budapest.

Ferencz-József tér 5—6.
sz., a társaság házában.

Ausztriai fiók:
Bécs,

Gisellastrasse 1. szám a.,
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. jun. 30.	frk. 117,550.797—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891. évi június 30-án . . .	„ 20,725.259—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.)	„ 249,311.449—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	„ 61,372.000—
értékig nyujtottak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyujtott ajánlatok összértéke	„ 1.728,184.555—
értékre megy.	

Prospectusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok. 1—3

Képvisélet Debreczenben: Czegléd-utca 2156.
szám „Simonffy-féle ház“.